

רשמה א.ב.

פרוטוקול מספר 42/ד'
מישיבת הוועדה לענייני פנים
שהתקיימה ביום ב', כ"ח בתמוז תשי"ט - 3.8.59
בשעה 14.00

משתתפים:

- י. ריפתין - יו"ר
- מ. אונא
- ד. בר-רב-האי
- ר. הקטין
- י. כץ
- ח. לנדאו
- ש. פרלשטיין
- ח. צדוק
- י. רוקח
- י. שופמן

מזמנים:

- שר הפנים - י. בר-יהודה
- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר חביב - משרד הפנים
- מר קסניצר - משרד הפנים
- מר גלס - משרד המשפטים
- מר שכטר - משרד הפנים

סדר-היום:

חוק הרשויות המקומיות (גימלאות לראש רשות ומגביו)

היו"ר י. ריפתין:

אני פותח את הישיבה.

סעיף 1
=====

היו"ר י. ריפתין:

(קודא את הסעיף).

ד. בר-רב-האי:

החוק כולו נדון בוועדת המשנה. למעשה יש רק שתי נקודות שרצינו להביא להכרעת מליאת הוועדה, כי בכל יתר הסעיפים סיכמה ועדת המשנה. בסעיף ההגדרות אנו מציעים אחרי המלצת "לרבות סגן", להוסיף: "שכיהן במשכורת".

ח. לנדאו:

מה שירות: "תוספות קבועות"? האם הכוונה היא לתוספת יוקד או גם לדמי ייצוג וכל תוספת אחרת?

י. שופמן:

ההגדרה של "ראש רשות" אינה בסדר. היא צריכה להיות: "ראש רשות שכיהן במשכורת, לרבות סגן". המלים "שכיהן במשכורת" צריכות לחול גם על ראש הרשות, לא רק על הסגנים.

י. רוקח:

אני מתנגד לזה. יש סגנים רבים שאינם עובדים במשכורת, כמו בפ"ת, והם לשם נוי בלבד. אבל ראש עיריה יש רק אחד, ולא צריך לגביו את קנה המידה של משכורת. היו זמנים שראש העיר לא קיבל בכלל משכורת, למרות שעבד במשרה מלאה. לפעמים נוהג ראש עיר לקבל משכורת, ולהעביר אותה למוסד כלשהו, ולא צריך להפחית זאת מהישוב הגימלה. על הסגנים צריכה אפוא לחול ההגבלה של משכורת, ועל ראש הרשות - ל

ד. בר-רב-האי:

זאת היתה כוונת הניסוח שלנו. אמרנו בוועדת המשנה בפירוש: לגבי ראש רשות - אין נכנסים לשאלה אם קיבל משכורת או לא. הוא ראש הרשות; הוא זכאי לקבל משכורת, ואם היה עשיר כל-כך מופלג שלא קיבל משכורת - איש אינו יודע מה יהיה עלינו בעוד עשר שנים, והוא זכאי לקיצבה. לגבי סגנים, אמרנו: רק אם היתה זו משרתו, משרה מלאה שקיבל עבודה שפר - יהיה זכאי לקצבה.

מ. אונא:

אני תומך בדעתם של ח"כ בר-רב-האי ורוקח.

אשר ל"משכורת קובעת" - גם לי לא ברור המושג.

י. שופמן:

לא מעניין אותי מה יעשה ראש העיר במשכורת שהו מקבל. הוא יכול להיות מיליונר. לקבל את משכורתו ולתת אותה בכל חודש למוסד אחר. אבל כבר שמענו על ראש עיר שמקבל סכום סמלי לייצוג, וטוען כלפי אחרים שיראו דוגמה ממנו ולא יעבדו תמורת משכורת. החוק הזה צריך לומר שאם אין הוא לוקח את המשכורת - הוא ושאריו מאבדים את הזכות לגימלה. אין לי אפשרות אחרת להכריח אותו לקבל משכורת, ואני מתייחס בחשדנות כלפי כל מי שעובד ללא משכורת.

מר רוטנברג:

בוועדת המשנה הוחלט במפורש: ראש רשות - פירוש ראש רשות שכיהן בשכר, לרבות סגן. את הסלה שכ הסכמו להחליף במלה "משכורת", ואני מתפלא עכשיו על ח"כ בר-רב-האי ורוקח. ראש עיר שלא קיבל משכורת - לא מציעים לו תגמולים. כי אם לא קיבל משכורת ייתכן שלא עבד בכלל ובא לשעה אחת למועצה, ובמקומו נתקבלו שני סגנים תמו משכורת. אין כיום ראשי עיר שעובדים ואינם מקבלים משכורת. איננו יודע גם כיצד יקבעו התגמולים לראש עיר כזה. צריכה להיות משכורת קובעת. צריך להי חייב לפי מה משלמים לו. כי אם אין לו משכורת - אין לפי מה לחשב לו את התגמולים. אנו מציעים אפוא לקבל את הצעת ח"כ שופמן.

ר. הקטין:

בוועדת המשנה התקיים דיון, וסוכם מה שסוכם. כ ראש עיר חייב לקבל משכורת, כדי שלא ייווצר מע של ראשי עיר בעלי הרגשת עליונות כלפי אלה העובשים אתו יחד. נוסף לכך, הי גם נימוק מעשי, שאמר: אנו מדברים על אחוז מסויים מהמשכורת שלפיו משלמים תגמול. ולפי מה יחשבו זאת כשאיין ראש העיר מקבל משכורת? החלטה זו נתקבלה גם על דעתו של ח"כ בר-רב-האי, ואני מתפלאה עליו.

ה צ ב ע ה

- בעד ההגדרה: "ראש רשות - ראש רשות שכיהן בשכר, לרבות סגן" - 3
- בעד ההגדרה: "ראש רשות - ראש רשות לרבות סגן שכיהן בשכר" - 3

הרחלט: להביא לכנסת שתי גירסאות.

מר רוטנברג:

במקרה שלא תתקבל הגירסה הראשונה - מציע שר הפנים להחזיר את סעיף 11 שנמחק.

ח. לנדאן:

אני חוזר ומבקש לפרט בסעיף זה מה הן תוספות הקבועות.

מר רוטנברג:

תוספת ייצוג איננה "משכורת", כי איננה תוספת למשכורת.

ד. בר-רב-האי:

קנה המידה של "תוספת קבועה" הוא אם משלמים על התוספת מס-הכנסה.

מ. אונא:

עדיין איננו מבין למה הכוונה ב"תוספות קבועות" מה פירוש: "באחד לאותו חודש"? מה פירוש: "ראש רשות שדרגת משכורתו בדרגת המשכורת החדשית של אותו פלוני ערב חדלו לכהן"? עלינו לקבוע במדוייק מה זאת "משכורת": כולל ותק, תוספת משפחה וכו', וצריך לפרט זאת במפור בחוק, ולא לכתוב: תוספות קבועות - שזה מושג לא ברור.

י. רוקח:

עלינו לקבוע במדוייק מה זאת "משכורת": כולל ותק, תוספת משפחה וכו', וצריך לפרט זאת במפור בחוק, ולא לכתוב: תוספות קבועות - שזה מושג לא ברור.

ועדת הפנים - 3.8.59

מ. רוסנברג: בקשר לענין התוספות, אני מסכים להסתייגות כפי שקבע שר הפנים בתקנות. כי הינם יכולה הכוונה להיות לתוספת-יוקר בלבד, ומחר - גמול משפחה, במסל תפקיד וכו'. הינם יש למשל תוספת חדשה: שעות נוספות, כיוון שבמסגרת השנה שבקבעה אין משלמים את התוספות הללו תחת הנותרת של תוספת יוקר אלא מפנים זאת בשמות אחרים. משום כך אני חוזר ואומר: אני מסכים לכתוב: תוספות קבועות - כפי שקבע שר הפנים בתקנות.

מ. שכטר: בכל החוקים בהם מדברים על תוספות - אמרנו: כפי שקבע בתקנות.

הי"ר י. ריפתי: האם אין הנדדה של "משכורת קבועה" בחוקי הגימלאות האחרים?

מ. שכטר: גם בחוק הגימלאות לצבא-הקבע ולעובדי המדינה יש אותו נוסח. הנוסח כאן מועתק משם.

מ. רוסנברג: לשאלתו של ח"כ אונא לגבי "המשכורת הקבועה" - הכוונה היא לכך שאם מחר משכורתו של ראש המועצה באותה דרגה לא תהיה 300 אלא 600 ל"י, בגלל אינפלציה או דבולואציה וכו' - לא מביאים בחשבון את המשכורת האחרונה שקיבל בפועל, אלא את המשכורת שמקבל באותו רגע אדם היושב באותו תפקיד. משום כך גם הנוסח המסודר.

עלינו לזכור כי בניסוח של חוק זה אנו קשורים בחוקים אחרים, ואיננו יכולים לשנות את הטרמינולוגיה, אני מבקש אפוא שלא לעמוד על פפטים אלה יתר על המידה.

- הרחלט:** (1) לקבל את הצעת מ. רוסנברג, ולכתוב: "המשכורת הקבועה" - כפי שקבע שר הפנים בתקנות;
(2) לקבל את הסעיף 1 בשינויים שאושרו.

סעיף 2
=====

ד. בר-רב-האי: כאן מסייג מההצעה המקורית של הממשלה, שהבדילה בין ראש עיר וסגנים, ביחס לראש עיר נאמן בתחילה: שניהן שש שנים, וביחס למגן - בקבע מינימום של עשר שנים. אנו השוונו את שניהם.

י. רוקח: אם ראש מועצה כיהן עשרים שנה, הקדיש עשרים שנות היים לתפקיד והגיע לגיל 49 בלבד - הוא לא יקבל גימלאות לפי סעיף זה. אני חושב שזה אי-צדק משווע, ויצא לפי זה שככל שאדם עבד יותר - הוא יקבל פחות פנסיה.

בקרית-גת, למשל, יש ראש מועצה, בחור צעיר בן 27. הוא יכול לפתח את המקום ולהקדיש את עצמו לתפקיד במשך עשרים שנה, ובגיל 48 לעבוד לתפקיד אחר, אפילו לכנסת. האם בגלל זה פסיד את הגימלאות?

ח. לנדא: ח"כ דוקח צדק, באורח תיאורתי מתקבל על הדעת שאדם מתחיל לכהן כראש עיר אפילו בגיל 25, אלו הן מיטב השנים בהן יכול היה אדם להסתדר בחיים. אני מציע אפוא שיקבע קנה-מידה נוסף: אם כיהן במשך 15 שנה - אפילו לא הגיע לגיל 50 יהיה זכאי לגימלאות לפי הקירות שערכתי, מגיע אדם לתפקיד כזה בערך בגיל 35, וכשהוא מגיע לגיל 50 מאחוריו לרוב כ-15 שנות כהונה בתפקיד, אני מציע אפוא להוסיף: אם כיהן 15 שנה - יהיה זכאי לגימלאות ללא קשר עם גילו.

הי"ר י. ריפתי: החוק הזה חל גם על פנסיה וגם על מענק, ואיננו יכולים לתת מענק לאנשים שלמטה מגיל מסויים, איננו יכולים לחדש חוקי גימלאות בחוק זה.

י. שופמן: ומה יקרה אם בגיל 49 חלה ואינו יכול לעבוד עוד?

ד. בר-רב-האי: במסעיף אחר כתוב: מי שכיהן כראש עיר אפילו שנה אחת ואינו זכאי לקצבה - שולח לו סכום של משכורת החודשית כפול מספר השנים שעבד, אם אדם עבד אפוא 15 שנה - הם 180 חודש - הוא יקבל מענק חד פעמי של 280 כפול 11%, והוא עדיין בגיל צעיר.

ד. בר-רב-האי:

שנית, אני חוזר לביטול של ה'ר: קבלת כלל כזה תהיה סטייה חמורה מכל הפרקטיקה שלנו בחוקי גימלאות, ואינני חושב שדוקא זהו המקרה שבו אנו צריכים לסטות.

אני מציע אפוא להשאיר את הסעיף כפי שמוצע. את ההבדל בין סגן ראש העיר לבין ראש העיר ביטלנו, ולגבי מי שפולש בג צעיר יש פה סיפוק מספיק לתביעותיו ע"י מענק חד-פעמי.

ח. לנדאו:

מה בין גיל 49 ל-50? הראשון יכול לכהן 20 שנה והשני - שנים בלבד, ואילו השני יהיה זכאי לפנסיה והראשון לא.

הי'ר י. ריפתין:

עלינו לנהוג בכלל בזהירות לגבי זכויות של נבחר ציבור. אני אישית הייתי מאושר יותר אילו הייתה הכנסת מקבלת במושב זה חוק המסדיר את הפיצויים לעובדים מפוסר ולא דוקא הסדרת הגימלאות לחברי הכנסת. מוכרחות להיות פרופורציות בחקיקה לגבי מה שאנו נותנים לנבחר ציבור. איננו יכולים ביום האחרון של הדיבור להכניס אגב דיון בחוק זה שינויים מהותיים לגבי חוקי גימלאות אחרות. יי שאילו היינו דנים בחוק הגימלאות - אפשר היה להכניס שינויים כאלה. אבל לא כאן ולא עכשיו.

מר רוטנברג:

הדבר איננו אקטואלי כרגע. ייתכן שבעוד עשר שנים יהיה ראש מועצה מהסוג שהזכיר ח"כ רוק ולנדאו. לא ייתכן שבחוקי גימלאות לעובדים יהיה הזמן יותר ארוך והשיעור יותר קטנים, ואילו כאן - להיפך. המדינה שלנו איננה עשירה עד כדי כך שהרשויות המקומיות הקטנות יכולות לשלם לראש עיר סכומים כאלה. לא ייתכן להשל מעמסה כזאת על התושבים, ואי-אפשר לקבל הצעה זו.

שר הפנים:

אם תנסו לעשות חתך של ראשי עיריות לפי שלו או ארבע השנים האחרונות - תראו שחלק מהם מכהנים בתפקידם הרבה שנים, ובסופו של דבר הסכומים שהם מקבלים מתקרבים ל-70%. בוסף לכך יש מספר אנשים שאינם נבחרים פעם שניה. אלה הם לרוב אנשים בגיל די צעיר, או כאלה שנבחרו לאחר שבמשך עשרים שנה כבר עבדו במקום כלשהו, ואם צריך להבטיח לאלה משהו - צריך להבטיח זאת באותם המקומות שבהם עבדו עשרים שנה לפני כן. באופן תיאורטי ייתכן מקרה אחד לאלף של אדם שכיחן עשרים שנה והוא בן 49. אבל שום חוק אינו יכול להבט מפני מקרי-שוליים כאלה. האם אתה יכול - ח"כ לנדאו - לתת לי דוגמא אחת בעשר השנים האחרונות של מישהו שכיחן עשרים שנה והוא בן 49? אני יכול לומר מתוך אחריות שמקרה כזה הוא תיאורטי מופשט, ויכול להיות אחד לאלף.

לעומת זאת יש מקרה אחר שאיננו תיאורטי ואי מופשט: מזה יראו וילמדו. יש גבול למה שיכולה רשות מקומית ומדינה לתת כתובצם סוציאליים.

ח. לנדאו:

אני הצעתי 15 שנה, ולא שש שנים כפי שכתוב לאחר 15 שנה יקבל מי שכיחן כראש עיר קיצבה ללא קשר עם גילו. ו-15 שנה הן תקופה נכבדת למדי.

שר הפנים:

אנשים המתאימים להיות במשך 15 שנה ראש עיר הם אנשים בעלי יכולת, וכשהם יוצאים לפנסיה בגיל 60, הם אומללים ומחפשים עבודה. האם אתה יכול לומר לי שאדם כזה לא הגיע לגיל 50 לא יחפש לו עבודה ויחיה על הפנסיה? אלא אם כן יש לו מ מיוחדת - וזה ענין אחר.

י. רוקח:

לפי החוק הזה יוצא שככל שאדם עבד יותר - ה מקבל פחות. אני תומך בהצעתו של ח"כ לנדאו שמי שעבד 15 שנה יקבל גימלה גם אם לא הגיע לגיל 50. ואנו יודעים שאנשי בגיל 49 אינם מקבלים עבודה בקלות רבה כל-כך.

הי'ר י. ריפתין:

יש כאן אפוא שתי הצעות: (1) להשאיר את הנוס כפי שהוצע ע"י ועדת המשנה; (2) להכניס קטי ביניים לגבי מי שכיחן 15 שנה ולא הגיע לגיל 50.

ה'חלט: לאשר את הנוסח של ועדת המשנה

הסתיענות: ח. לנדאו; י. רוקח

סעיף 3

ד. בר-רב-האי: את המלים "או כחבר ועד" אחרי המלים "כיו"ר ועד" בסעיף זה הוחלט למחוק.

ח. לנדאן: אני מציע להשמיט את שתי המלים "וברצוף לה" יש בחייו הציבוריים של איש עליות וירידות: פעם נבחר ופעם אינו נבחר. הסעיף צריך לחול על אנשים שסך-הכל של שנות פעולתם מתאימה למסגרת החוק הזה.

ד. בר-רב-האי: אני תומך בהצעה זו.

מר שכטר: אבל אז יצרפו את התקופות גם אם בינתיים לא היה בעידיה במשך 15 שנה. למה שאתם רוצים להשיג יש כיוון בסעיף אחר. בסעיף 4(4) מותר לשר הפנים לקבוע שהפסקה כלשהי אינה מפסיקה את הרציפות. ואם המדובר על הפסקת הרציפות לרגל הקמת המדינה - במקרה זה יכול שר הפנים להחליט. לעומת זה יש מקרה הפוך, ואם לא תהיה שם ההגבלה של רציפות - יהיה הרבה יותר גרוע.

שר הפנים: אני טוען כל הזמן: אדם שהגיע לאשרה המשתלמת מקופת המדינה - אין זה אומר שכל מה שהיה לו צריך שימשיך להיות לו. אם הוא עצמאי וצבר או לא צבר משהו - המדינה אינה חייבת לשלם לו זאת. לא צריך גם להביא בחשבון אם עבד כפקיד ושם חייבים לו.

ח. לנדאן: גם לגבי שרים נקבע השירות בוועד הלאומי שלא ברציפות. עכ"פ, אני מבקש לבדוק זאת לחוק הפנסיה לשרים. אם שם כתוב "ברצוף" - אני מסכים שלם לקבוע כאן חידושים ולהשאיר זאת כאן. בכל מקרה אחר אני מבקש למחוק פה את שתי המלים הללו.

מר שכטר: לגבי השרים כתוב: כל תקופות כהונתו כשר יחושבו כתקופה אחת. ונאמר שם: כל תקופת כהונתו כחבר הנהלת הוועד הלאומי או של ההסתדרות הציבורית לפני קום המדינה, שקדמה ללא הפסקת הרציפות לחברותו בממשלה, דינה כדין כהונת שר.

ח. לנדאן: אם כך - אני מסכים שיהיה כתוב הדבר גם בחוק הזה.

הוחלט: להשאיר בסעיף את המלים "וברצוף לה".

סעיף 4

מר שכטר: לגבי הפסקה בדבר שירות צבאי - צריך למחוק את החלק השני, מהמלים "בהעדר". כי המדובר הוא מזמן השחרור ועד שמקבלים אותו לעבודה. לגבי ראש עיר זה לא ייתכן.

שר הפנים: מה כתוב בענין זה בחוק הגימלאות לשרים?

ח. לנדאן: מה פירוש הסעיפים הקטנים (2), (3) ו-(4)?

ס. ארנא: הסעיף הזה מנסה להטביר איזו הפסקה תצורף לצורך החישוב. נשאלת השאלה: מה באמת פירושה של הסעיפים (2) ו-(3), ומה מסתור מאחורי סעיף (4)?

שר הפנים: אני מוכן להסתכן ולתת דוגמא לסעיף (4): הסוכן לשלטון מקומי ויבקש, למשל, את עידיית חיפה לאפש לראש העיר או לסגנו לכהן יום עבודה שלם במשך חצי שנה בקשר עם כנס עולמי של כל הרשויות המקומיות - דוגמה תיאורטית. דבר זה דורש ריכוז וכו', ויחזים שהוא לא יפסיק את הרציפות לצורך חישוב הגימלאות.

מר רוטנברג: סעיף (2) מדבר על שירות צבאי סדיר, של אדם שייתכן והגיע לגיל 25 וטרם שירת בצבא ועתה הוא נקרא לשירות. זה כתוב בכל חוקי הגימלאות.

הוחלט: לקבל סעיף 4.

3.8.59 - יגדת הפנים

סעיפים 5 ו-6

החלט: לקבל את הסעיפים 5 ו-6.

סעיף 7

ה. לנדאן: מהי "משכרתו החדשית"? מדוע לא כתוב גם בסעיף זה "המשכורת הקובעת"?

מר שכטר:

עפ"י סעיף זה מקבל האדם את המענק מיד, ברג שהוא עוזב, ואין צורך כאן בחישוב המשכורת הקובעת. המשכורת הקובעת נקבעת לפי הממוצע של 12 החודשים האחרונים, כדי לאפשר סכום ריאלי במקרה של שינוי. אך לגבי מי שמקבל זאת מיד אין הדבר הכרחי, והוא יכול לקבל עפ"י משכורתו החדשית.

ה. לנדאן:

אני מסכים לעקרון. אבל מה במקרה שבאמצע השנה יש אינפלציה או דבולוציה? אצי מציע אפוא לכתוב: "משכורתו האחרונה".

מר שכטר:

יש מקרים רבים יותר שאנשים מרגישים חולשה ומתחילים לעבוד חצי יום. במשך מספר חודשים לשהם מפסיקים לגמרי. ואם לוקחים כבסיס לחישובים את המשכורת האחרונה - שלמרות שעבוד זמן ממושך במשכורת מלאה - משכורתו האחרונה קטנה יותר, ומת שכר של חצי משרה.

ר. הקסין:

נוסף לזה אין מעלים את המשכורת בכל חודש ב אפילו יורד ערך הכסף.

שר הפנים:

אם תעמוד דבולוציה על הפרק - צריך יהיה לה את כל המשכורות והפנסיות במדינה, ולא צרי לעמוד על כך דוקא כאן.

החלט: לקבל את הסעיף.

סעיף 8

מר שכטר:

יש כאן השמטה. בהצעת הממשלה היו שתי הוראות נוספות בסעיף זה. האחת - יחזיר לקופת הרש תוך שנה מיום שחזר לכהן כראש הרשות. השניה - לפי המשכורת האחרונה ולא לפי הסכומים שקיבל. לגבי החלק השני טברו רוב החברים שאין מקום להצ הערך. אבל לגבי החלק הראשון - השמטתו פוגעת יותר בראש העיר עצמו ואינה עוזרת לו. כי רוב האנשים אומרים: מחר אחזיר. יכול לקרות שלפתע הוא מת, ואז משפחתו נשארת ללא קצבה.

החלט: לקבל את סעיף 8 בתוספת הפסקה שעל ראש העיר החוזר להחזיר את הכסף תוך שנה.

סעיף 9

שר הפנים:

מה פירוש "לפי הסכם"? צריך להיות: לפי החו כי אם ההסכם הוא בניגוד לחוק - הוא הסכם בלתי חוקי.

מר שכטר:

החוק כפי שקיים היום קובע חןפשה שנתית של 14 יום. לעומת זאת רוב המקומות חיים בהנ קולקטיביים המוכרים ע"י החוק הכרה חלקית בלבד, ושם מוכרים חדשיים.

שר הפנים:

צריך לפתוח לכתוב: לפי הסכם המוכר בחוק. מתנגד לאפשרות שראש העיר יעשה הסכם עם ראש העיר לגבי כספים המגיעים לו.

החלט: לקבל את הסעיף תוך מחיקת המלים "לפי הסכם".

סעיף 10

זהו אחד משני הסעיפים שבו היו בנועדת המסנה
חילוקי דעות ושאותו החלטנו להביא להכרעת
הוועדה.

ד. בר-רב-האי:

י. שופמן:
בסעיף זה העליתי בעיה: אינני חושב שבחוק
אפשר להטיל על קופה ציבורית לשלם תשלומים
לקופה פרטית בעד מי שמקבל משכורת מהקופה הציבורית. טוענים כלפי: משהו
שעבד למשל בחברת החשמל, ששם יש קופת תגמולים - אם לא ימשיך לשלם את
התשלומים גם בהיותו ראש עיר, יפסיד את זכויותיו. דיברתי על כך עם יו"ר
ועדת הכספים שאמר כי גם לו נראה שיש פגם בדבר. צריך לחפש לכך פתרון אחר.
אבל אינני חושב שענינה של העיריה הוא לשלם עבורו לחברת החשמל או לקופה
אחרת 11% לחודש.

ג. הקסין:
אינני מסכימה עם ח"כ שופמן. כי לחברי הכנסת
כבר היה בסיון שקיבלנו סכום מסויים כדי
לצבור אותו לעת צרה, ואיש מאתנו לא העביר אותו אלא אכלנו את הסכומים.
ואחרי מותו של ח"כ עבאס עמדה משפחתו בסכנה שתשאר ללא כלום. משום כך
סידור זה הוא הכרחי, והכסף יועבר ישירות מקופת העיריה לקופה האחרת,
לא באמצעות העובד עצמו.

ד. בר-רב-האי:
ההבדל העיקרי בינינו לבין ח"כ שופמן הוא בכך
שאנו מחייבים את הרשות המקומית לשלם. ניקח
את הדוגמה של ראש עיר שעבד קודם בחברת החשמל ושם יש לו קופה וזכויות.
אם משלמים לו את ה-11% בכל חודש - הוא עלול להשאר קרוב מכאן ומכאן: היה
במשך שנתיים ראש עיר ולא שילם, ולא יקבל לא כאן ולא כאן.

ח. לבדאו:
אני חולק על דעתו של ח"כ שופמן. ואני חושב
סעיף זה חשוב ונכון. אני רק חושב שלא
צריך להיות הבדל בין סעיף זה וסעיף 7. שם נאמר שאם כיהן פחות משנה -
לא יהיה זכאי. אני מבקש אפוא שסייג זה יחייב גם במקרה זה, כדי שלא
תיווצר אפליה.

ד. בר-רב-האי:
אבל בסעיף 10 נאמר שהוא מותר על הקצבה;
בסעיף 7 אין ויתור כזה.

ח. לבדאו:
זאת איננה הבעיה. ה-11% ישולמו לו אם כיהן
שנה, ותכוסה כל התקופה.

ט. אונבא:
לדבריו של ח"כ לבדאו: שאלה שהוא העלה היא
שאלה של רציפות התשלום.

ולדברי ח"כ שופמן: יש בדבריו משהו - אבל
אפשר להתגבר על כך ע"י ניסוח הסעיף. העברת התשלום צריכה להיעשות ע"י
אקט מצידו, שיעביר המחאה בלתי-חוזרת לגבי ה-11%; יאמר שהוא מותר על
הגישלות ויורה להעביר את ה-11% לקופה האחרת.

ד. בר-רב-האי:
אני מציע להוסיף את המלים: "בתנאי שיוורה..."

ה. חלט: לקבל את הסעיף בנוסח שהציע ח"כ אונבא
ובר-רב-האי.

ח. לבדאו:
בסעיף 7 אני מציע לתקן ולכתוב 6 חדשים
במקום שנה.

ה. חלט: לקבל את הצעת ח"כ לבדאו ולכתוב בסעיף 7
"ששה חדשים" במקום "שנה".

מר שכטר:
אם תקבל הגדרסה שהציעו ח"כ אונבא ולבדאו כנסתי
10 - אני רוצה להזכיר להם שהם חייבים לוותר
על גירסתם בסעיף 1, האומרת שראש רשות יהיה זכאי לגישלה גם אם אינו זכאי
למשכורת. סעיף 10 קובע עכשיו בבירור שאין לוותר על הגישלה.

אין כל קשר בין הדברים.

מ. אונא:

סעיף 11

מה פירוש "עבירה פלילית בקשר לעבודתו"? אם הוא נהג במכונית והתנגש במישהו - זאת עבירה פלילית בקשר לעבודתו. האם זה גורע מזכותו לגימלאות? אני מציע אפוא להחזיר מה שהיה כתוב בהצעה המקורית: עבירה פלילית שיש בה טשום קלון.

מ. אונא:

ח. לנדאן:

גם אני מציע זאת. ייתכן שאדם גנב, ללא קשר עם עבודתו, ודבר זה המיט עליו קלון. לפי הסעיף כפי שהוא עתה נשמרת זכותו לגימלאות כיוון שגנב שלא בקשר עם עבודתו.

י. שופמן:

אין אצלנו מושג של "עבירה הממיטה קלון".

שר הפנים:

היועץ המשפטי חושב שיש.

ד. בר-רב-האי:

הגירסה המקורית היתה: ראש רשות שהורשע על עבירה פלילית בקשר עם עבודתו כראש עיר - יהיה זכאי לגימלה אם לדעת שר הפנים יש בעבירה טשום קלון. בגירסה השנייה הוצאו המלים "לדעת שר הפנים".

י. שופמן:

בקשר עם גימלאות מעביין אותו רק הקשר של עם העירייה. אם העבירה שהורשע בה היא מעילה באמון הציבור - ביהמ"ש אינו יכול להחליט שהוא יקבל את הגימלה. לגבי עבירה אחת יכול ביהמ"ש להחליט שבכל זאת יקבל את הגימלאות, כמו לגבי התנגשות במכונית שהזכיר ח"כ אונא.

היור' י. ריפתין:

האם יש בחוקים אחרים אחיזה לענין זה? כי אינני רוצה שאגב-אורחא נמסיל עכשיו לחדש חידושים.

מר שכטר:

בשני חוקי הגימלאות שום בסיס לענין - חוק הגימלאות לעובדי המדינה וחוק הגימלאות לצ' הקבע - נשללת הגימלה אם ביד משמשת פסל את העובד מלהמשיך לכהן בעבודתו. כאן המצב הזה אינו קיים, כי ראש עיר אינו בפסל אלא לכל היותר מציעים אי-אמון. לכן הצעת הממשלה היתה שאם ביהמ"ש מצא אדם כזה אשם - אחת התוצאות תהיה אבדן זכותו לגימלאות.

אשר למודד מה הוא קלון - זהו מודד משתנה. בכל מקרה זה ענין אובייקטיבי לבבל כל חוק ולגבי כל מקצוע. התנהגות שאינה הולמת את המקצוע. כאן אין דבר כזה, ולכן צריך להחליט כאן מהי התנהגות שיש עמה קלון ומי קובע זאת: שר הפנים או ביהמ"ש. אם ביהמ"ש צריך לתת לו הנחיה יותר ברורה.

שר הפנים:

אני מציע להשאיר את ענין הקלון ולהחליף המלים "שר הפנים" בביהמ"ש. ראש רשות שהורשע על עבירה פלילית בקשר עם עבודתו כראש רשות ושבביהמ"ש מצא שיש עמה קלון לא יהיה זכאי לגימלאות. אולם אם העבירה שהורשע בה היא מעילה בנכסי ציבור או באמונו - אין ביהמ"ש יכול לשנות זאת.

מ. אונא:

בוועדת הכלכלה דנו לאחרונה בשני חוקים: ח המועצה לשיווק בטנים וחוק המועצה לשיווק ירקות. בשני החוקים הללו עמדה אותה שאלה. היועץ המשפטי אמר שיש מושג "עבירה שיש עמה טשום קלון", ולכן הכנסנו זאת שם. אפשר לעשות זאת גם כן ולומר: עבירה פלילית שיש עמה טשום קלון.

ד. בר-רב-האי:

רצינו בסעיף זה לומר שני דברים: אם ראש עיר יצא אשם במעילה בנכסי ציבור או באמון הציבור - אינו מקבל גימלה. אך עמדה שאלה: נניח שראש העיר משמש בעת ובעונה אחת יור' בנק הלוואה וחשכון, והואשם לא בקשר עם עבודתו מאש ע"א אלא בקשר עם עבודתו בהלוואה וחשכון, בעבירה שיש עמה טשום קלון. השאלה היא: האם הוא יכול אח"כ להמשיך ולכהן כראש עיר? ושנית - אם הוא יכול לקבל גימלה. הוחלט שאם העבירה אינה נובעת מעבודתו כראש עיר - ראש ביהמ"ש להחליט שאינו משולל זכות לגימלאות או לחלק ממנה. זאת רצינו לומר

היור' י. ריפתין:

השאלה היא אם לסעיף זה אנו מכניסים את

הרחלט: 1. לקבל את המושג של "אשמה שיש עמה משום קלון";

2. במקרה של אשמה שיש עמה משום קלון: - אם הדבר קשור בעבודתו כראש הרשות - לא יקבל גימלה; אם אינו קשור בעבודתו כראש הרשות - יחליט ביהמ"ש.

מר גלס: כאן נאמר שביהמ"ש צריך לפטוק את הדבר בפסה"ד גופו, והובע החשש שמא ישכח העניין וביהמ"ש, בתתו את פסה"ד ישכח את עניין חוק הגימלאות ולא יציין שמוטר לו בכל זאת לקבל גימלא. צריך אפוא לתת לביהמ"ש רשות להיכנס לעובי הקורה גם אח"כ.

שר הפנים: אני מניח שאם יהיה ראש עיר במצב כזה - יהיה לו עו"ר שלא ישכח את עניין חוק הגימלאות.

סעיף 12

ר. הקטין: לסעיף (1): בכמה וכמה חוקים סוציאליים יש הגדרה של הסטטוס של "אשתו הידועה בציבור". צריך להבטיח גם בחוק זה שאותה האשה שאינה יכולה להינשא לו בגלל חוקי האישות שלנו - תהיה מובטחת. לאחר המלים "מי שהיתה אשתו" אני מציעה אפוא להוסיף: "או הידועה בציבור כאשתו".

הרחלט: לא לקבל את הצעת ה"כ הקטין ולא להוסיף את "הידועה בציבור כאשתו".

הסתייבות: ר. הקטין; ד. בר-רב-האי

סעיפים 13 - 17

הרחלט: לקבל את הסעיפים 13, 14, 15, 16, 17 - כפי שהוצעו ע"י ועדת המסנה.

סעיף 18

מר שכטר: סעיף זה קיים בכל החוקים, אם כי לא היה בהצעה המקורית של הממשלה.

ד. בר-רב-האי: סעיף זה בא כדי למנוע מצבים שהיו בתקופת המנדט, שאנשים היו יחד ללא נישואין רק כדי לרמות בעניין הקצבה. כי אם האשה לא תינשא - הרשות המקומית ממשיכה לשלם לה. זוהי למעשה בדוניה שהרשות נותנת לה.

שר הפנים: אם היא נישאת - היא נישאת בין אם משלמים לה פי 36, ובין אם לאו.

שר הפנים: בעיני נראה הדבר הזה כמעט בלתי-הוגן.

מר גלס: דבר זה קיים גם בחוקי הגימלאות לעובדי המדינה, לצבא קבע, למשפחות חיילים שניספו, בביטוח לאומי ובכל החוקים מסוג זה.

הרחלט: לקבל סעיף 18.

סעיף 19

שר הפנים: כיצד נשתרבו לסעיף זה הממונה על המחוז?

ד. בר-רב-האי: את הממונה על המחוז הכנסנו בליה-ברירה. אם יש שאירים שונים - רצינו שמישהו אובייקטיבי יקבע מי מהם יקבל. היתה אפשרות לומר שהעיריה עצמה תקבע זאת, אבל מצאנו שזה לא טוב, והבענו לפשרה זו שהממונה על המחוז הוא שיקבע. אם יהיה מי שרואה תנאי - ילך לביהמ"ש.

ועדת הפנים - 3.8.59

אני מציע לכתוב: שר הפנים או מי שיוסמך על-ידו.

שר הפנים:

אני מציע שבענין זה יפסוק ביהמ"ש. אינני רוצה שבמקרה כזה יערער ביהמ"ש על פסק-דינו של שר הפנים, ומוטב אפוא שהשר לא יהיה מעורב בפירוש זה, למען כבודו של השר.

ח. לנדאן:

בעיה זו קיימת בשורה שלמה של חוקי פנסיה, ובכל אחד מהם הסמכות של חלוקת הסכום האדמיניסטרטיבית. על החלטתה יש צורך כלל אפשרות ערעור לביהמ"ש.

מר גלס:

מסורה לרשות

לקבל את סעיף 19 בת"קון: במקום "המטובה על המחוז", לכתוב: "שר הפנים או מי שהוסמך על-ידו".

הרחלט:

סעיף 20

הסעיף (ב) אינו נראה בעיני. "הרשות" היא הרשות המקומית, ולא נראה לי שיש תעשה את הע של ביהמ"ש.

ד. בר-רב-האי:

אותה הוראה קיימת בחוקים אחרים, וגם שם במסרת הסמכות לקבוע שינויים אלה דוקא לאותה הרשות שהיא קובעת לראשונה את גובה הקיצבה.

מר גלס:

אבל פה קובעת לא הרשות המקומית את גובה הקצבה, אלא החוק ושר הפנים. לכן גם כאן צריך לכתוב: "שר הפנים או מי שימונה על ידו", אם אפשרות ערעור בפני ביהמ"ש.

שר הפנים:

הרחלט: (1) לקבל סעיף 20(א);

(2) בסעיף (ב) לכתוב במקום "הרשות" - "שר הפנים או מי שימונה על ידו", עם אפשרות ערעור לביהמ"ש.

סעיפים 21, 22, 23

לקבל את הסעיפים 21, 22, 23 - כפי שהוצעו ע"י ועדת המשנה.

הרחלט:

סעיף 24

אני מציע למחוק את הסעיף. אם מגיע לו הסכום עפ"י חוק - השאירו לו את הזכות הזאת. ייתכ שבמשך שנתיים היה לו שיקול מסויים, וכעבור שנתיים-ויום היה לו שיקול אחד ולמה תגרעו מזכותו?

ח. לנדאן:

אני מסכים להוסיף כאן את המלים "שלא באשמה כי ייתכן שהוא חלה או שלא היה בארץ, וכדומה אבל אם 24 פעמים לא הטריח האיש את עצמו לקבל את הכסף - אין עליו חובה לקבל אותו, ולא צריך לשמור לו זאת. צריך רק שיהיה ברור שהכוונה היא לאותם כספים שלא גבה, ולא לגימלה כולה.

שר הפנים:

אני מציע להוסיף את המלים: "בלש בייסוק סביר אני מציע להוסיף: ולאחר שקיבל התרעה על כך.

ד. בר-רב-האי:

י. כץ:

סעיף זה אמנם צוח יותר מבחינה אדמיניסטרטיב אבל לא תמיד צריך הכל להיות מכוון להקל על האדמיניסטרציה, ונניח שאדם רצה לעשות צ'סטה יפה, אבל במשך הזמן התרושש.

היו"ר י. ריפתיין:

ועדת הפנים - 3.8.59

שר הפנים:

אם יתחרט - יתחיל לקבל את הקצבה מיידם שהתחרט. אל יעשו ג'סטות שאח' כסתחרטים עליהן. אוו שיקח את הכסף ויכניס לבנק, אם אין לו צורך בו.

מר שכטר:

גם בחוקי ג'מלאות אחרים קיים אותו סעיף.

הרחלט:

למחוק את הסעיף 24.

הסתייגות: שר הפנים

סעיף 25

הרחלט:

לקבל את הסעיף 25.

סעיף 26

שר הפנים:

לאיזו הלוגאה הכוונה? לפי איזה סעיף יכולה רשות מקומית לתת הלוגאות לאיש פרטי?

ח. לנדאו:

אם הזכאי לג'מלה רוצה להיכנס לשיכון, ולא יכול היה להשיג ערבות, אלא השיג ערבות העיריה על ג'מלאותיו - במקרה זה אני חושב שצריך לאפשר לו זאת.

שר הפנים:

אם הוא חייב למישהו כסף, ויש לו חשש שילך לבית-הסוהר, הוא יכול לחתום על הג'מלה שלוו. לזאת אינני מסכים.

ד. בר-רב-האי:

הכוונה היא להבטיח מינימום של קיום בכלל הבנאים, ולא לאפשר לו לשקול בעצמו כיצד להשקיע את הכסף. אפשר לומר: הוא יקבל את הג'מלאות חמש שנים מראש, ואח' כ' יגוע ברעב. החוק הזה רוצה להבטיח מפני אפשרות כזאת, ולהבטיח לו ולשאידיה מינימום של קיום.

ח. לנדאו:

אם לקבל את ג'רסתו של השר - צריך למחוק גם את הפסקה (2).

הרחלט:

לקבל את סעיף 26 כפי שהוצע ע"י ועדת המשנה.

סעיף 27

ש. פרלשטיין:

אני מציע למחוק את הסעיף 27(ב).

ח. לנדאו:

אני מבקש דוגמה לסעיף 27(א) בחוק הבטיחה הלאומי ובחוקי פיצויים אחרים שחייב בהם צד שלישי.

מר רוטנברג:

ראש מועצה שנפגע מתאונת דרכים - הפוגע אשם וחייב לשלם לו פיצויים. זאת עילה עבודה הרשות המקומית האחראית לג'מלאות, כי אלמלא נפגע - היה ממשיך לעבוד ולא היה מקבל ג'מלאות. הרשות רשאית שאפוא לפנות לחברת הביטוח. הודאה כזאת קיימת בכל חוקי הג'מלאות.

ד. בר-רב-האי:

לגבי סעיף (ב): זהו אחד מתנאי הביטוחים. מי שנפגע ונהפך לנכה - צריך לתת לעידיה אפשרות לתבוע את הנזקים עבורו. הוא חותם על פו' כוח והוא צריך להידת צד במשפט.

הרחלט:

לקבל את הסעיף 27.

סעיפים 28, 29

הרחלט:

לקבל את הסעיפים 28 ו-29.

ועד הפנים - 3.8.59

היו"ר י. ריפתיין:

כיוון שהשר נאלץ לעזוב בשלב זה את הישיבה -
ברצוני להפסיק לדקות אחדות בדיון בחוק זה.

כיוון שח"כ אונא רצה לשאול את השר שאילתה.

ט. אונא:

בקשר להדחתו של אבו-גוש מכהונתו כיו"ר
המועצה המקומית - מה יש לשר לומר בענין זה,
וכיצד הוא רואה את המקרה, האם הוא פוצדק או לא?

שר הפנים:

ביקשתי את היועץ המשפטי של משרד הפנים לבדור
את כל פרטי הענין. הפרשה סתבכת בכך שאסנב
קיבלו בשביל ראש המועצה את ההזמנה לישיבה בגבולות הזמן החוקי, אבל מי
שקיבל אותה מסר אח"כ שבלי לה לא רצה ללכת למסור לו, ובנוקר ראש המועצה
כבר לא היה באבו-גוש, ואי אפשר היה לסגור אותו בסוף כל הזמן. בישיבה היה
מנין. עצם ההצבעה היתה בסדר. הודעתי לראש המועצה המודח שענין בדיקת
הכשרות של הסעיף הזה - אם הדבר נמסר לו או לא - בעצם איננו הכרעה
אדמיניסטרטיבית. אחכה אפוא שבעה ימים. אם יפנה לביהמ"ש בבג"צ - אעב את
פרטום הבחירה החדשה עד לתוצאות הבג"צ. אם תוך שבוע ימים (ועד שכתבתי לו
עברו שלושה חודשים ולא הגיש בג"צ) לא יגיש בבג"צ - אפרסם את בחירת האיש.
החדש כמי שנבחר כחוק. בזה נדמה לי שהבטחתי מצד אחד שלא תהיה העמדה בפני
עובדה, ומצד שני - הסכמתי שיש לו אפשרות לקבל מעד באינטנציה המשפטית
הגבוהה ביותר.

סעיף 30 עד 33

הרחלט: (1) לקבל סעיף 30. למחוק את הפסקה (ג) בסעיף זה
מהמלים "והוא ישולם", ולכתוב במקומה: "והוא
ישולם ע"י הרשות המקומית הנוגעת בדבר".

(2) לקבל סעיף 31.

(3) לקבל סעיף 32.

(4) לקבל סעיף 33.

סעיף 34

ש. פרלשטיין:

מדוע מופיע כאן התאריך של 1.4.58? אני מציע
התאריך 14 במאי 1948, כמו בחוק הבטלאות לש

ד. בר-רב-האי:

למעשה אין הבדל. הדבר יכול להיות כך רק לגבי
ראש עיר שביהן חודש אחד.

הרחלט: לקבל את התאריך 1.4.58.

הסתייבות: ש. פרלשטיין (14.5.1948)

היו"ר י. ריפתיין:

אבקש את יו"ר ועדת המשנה ח"כ בר-רב-האי לה
את החוק בצנסט לקריאה סופית.

ח. צדוק:

בדרך-כלל פשטעבירה הכנסת ענין לשתי ועדות.
הכוונה היא לוועדת משנה משותפת, וזאת אני ס
גם כאן. עכ"פ, אם יש ספקות - צריכה ועדת הכנסת להחליט. אני מציע אפוא ש
הוועדה ייפגש עם יו"ר ועדת העבודה ויחליטו ביניהם.

ועדת הפנים - 3.8.59

הוחלט: יו"ר הוועדה יבוא בדברים עם יו"ר ועדת העבודה בדבר הישיבה המשותפת, ויביא לוועדת הפנים את הסיכום.

הישיבה הבאה של הוועדה - מחר ב-08.30. היא תוקדש לחוק היטלי סעד ונזופש וחוק בחירת ראשי עיר.

היו"ר י. ריפתי:

אני מציע קודם-כל לסיים את חוק היטלי סעד ונזופש, ולא נסכן אותו ע"י כניסה לחוקים אחרים.

ר. הקטי:

אני מציע שלא לשנות משה"י שנקבע מראש, והוא שחוק בחירת ראשי עיר יבוא בראשונה. בחוק היטלי סעד ונזופש עוד נמצא זמן לדון בפעם אחרת.

ח. צדוק:

אני מציע שאת השעה הראשונה של הישיבה נקדיש לפתיחת הדיון בחוק בחירת ראשי עיר, וב-09.30 צעבור לחוק היטלי סעד ונזופש.

היו"ר י. ריפתי:

(הישיבה נועלה ב-16.30)